

ECHTSCHIEDING IN DE SCHOOL

Van buiten en van binnen.

Van buiten een lach,
van binnen een traan,
die ik als ik alleen ben laat gaan.
Ik kan het niet meer,
dit doet mijn hart zo'n zeer.
Op school gaat het niet echt goed,
dat geeft me geen moed.
En thuis ook niet echt fijn,
geen plek waar ik mezelf kan zijn.
Als iedereen zou zien,
wat er in mij schuilt,
dat ze diep van binnen huilt,
dan zouden ze anders over me denken.
En dit verdriet me niet schenken,
zal de zon in mijn hart gaan schijnen,
En mij verdriet verdwijnen?

FEITEN OP EEN RIJ

- 1/3 van de huwelijk loopt stuk
- Jaarlijks ongeveer 40000 scheidingen (afgelopen 5 jaar)
met samenwonen meegerekend ongeveer 100.000
- Ongeveer 70000 minderjarige kinderen betrokken
- Per jaar maakt 1,6% van de jongeren een echtscheiding mee
- Nederland ongeveer gemiddeld in Europa

ACHTERGROND

- Botsende karakters 40%
- Iemand anders in het spel 40%
- Uitgekeken op elkaar 20%v en 30%m
- Lichamelijk geweld 20%v en 1%m
- Verslavingsproblematiek 20%v en 2%m
- Religie minder echtscheiding
- Opleidingsniveau hoger minder echtscheiding

WAT VERANDERT ER?

- Wonen bij moeder - 74%
- Wonen bij vader - 20%
- Komst stiefmoeder - 63%
- Komst stiefvader - 57%
- Verhuizen - 56%
- Minder geld besteden - 49%
- Breuk met deel van de familie - 27%
- Naar andere school moeten gaan - 25%
- 20% heeft geen contact meer met uitwonende ouder
- 20% van de ouders heeft geen contact met elkaar

WOONSITUATIE

- Moedergezin 74%
- Co ouderschap 20%
- Vadergezin 6%

GEVOLGEN KINDEREN

- Problematiek bij echtscheidingskinderen 2x zoveel
- Problemen het grootst rond de echtscheiding.
- Problemen op korte en ook op lange termijn.
- Kans om later zelf te scheiden is ook groter, zeker als ouders jong gescheiden zijn.

Echtscheiding of Vechtscheiding

GEVOLGEN OP KORTE TERMIJN

1. Externaliserende problemen
agressie/vandalisme/delinquentie
2. Internaliserende problemen
stress/depressiviteit/angst/negatiefzelfbeeld
3. Slechtere schoolprestaties
cijfers/concentratie/terugval
4. Meer riskante gewoonten
roken/drinken/drugs
5. Relationale problemen
vriendschappen/band met ouders

GEVOLGEN OP LANGE TERMIJN

1. Groter eigen scheidingsrisico
2. Lager eindniveau opleiding
3. Minder inkomen
4. Groter risico depressies, meer hulpverlening
5. Zwakkere band met ouders

RISICO FACTOREN VOOR SCHEIDINGSKINDEREN

1. Chronische ouderlijke conflicten
2. Problemen van/met inwonende ouder
3. Veel bijkomende veranderingen
4. Financiële achteruitgang
5. Slechte band met uitwonende/stiefouder
6. Komst van stiefouder

WAT HELPT - ONDERZOEK

- Eerlijk en tijdig informeren.
- Papa en mama houden nog wel van kind.
- Kind heeft geen schuld.
- Open en eerlijk communiceren buiten het gezin.
- Kwaliteit van de relatie met de thuiswonende ouder.
- Kwaliteit van de relatie met de uitwonende ouder.
- Loyaliteit van de ouders ten opzichte van elkaar.
- Weinig ouderlijke conflicten.
- Redelijke economische omstandigheden.
- Stabiliteit en continuïteit.
- Steun uit de omgeving en een programma voor scheidingskinderen

LOYALITEIT

• Verticaal

Onverbrekelijk
Asymmetrisch

Horizontaal

Kan verbroken worden
Symmetrisch

LOYALITEIT IN DE KNEL

- Gespleten loyaliteit

kind mag niet loyaal zijn aan beide ouders.
Vaak ontstaat er een onzichtbare loyaliteit.

LOYALITEIT

Gevolgen voor het kind bij loyaliteitsconflicten:

- Minder welbevinden
- Lager zelfbeeld
- Meer agressie
- Meer depressie
- Meer angst

RECHT VAN EEN KIND

- Recht om er te mogen zijn
- Recht op zorg en ouderschap
- Recht op geven en erkenning

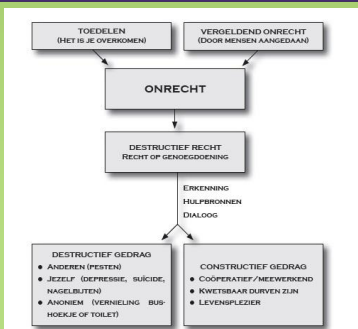

PARENTIFICATIE

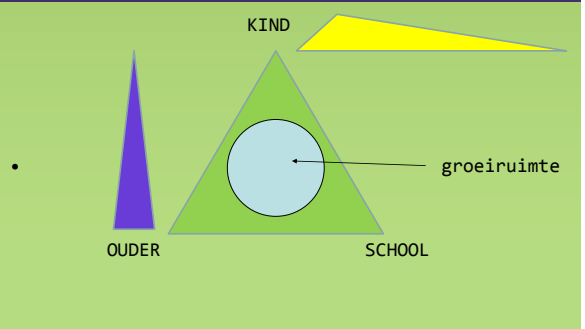
- Het zorgende kind
- Het kind dat kind moet blijven
- Het perfecte kind
- De zondebok

SCHEMA VAN ONRECHT

DYNAMISCHE DRIEHOEK

DE SCHOOL

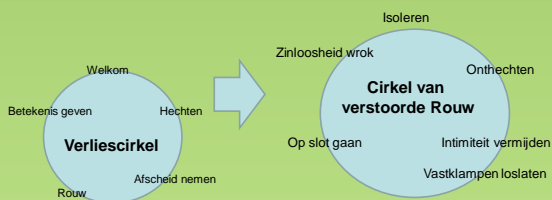
- School kan het kind en de ouders steunen en verbindend bezig zijn.**
- Zorg dat je de leerlingen met echtscheidingsproblematiek in beeld hebt.
  - Praat erover met de leerling, overweeg het opzetten van gespreksgroepen.
  - Veroordeel nooit het gedrag van vader of moeder
  - Geef erkenning aan alle betrokkenen
  - Kinderen reageren het onrecht van de echtscheiding vaak af op school. Probeer het gedrag eerst te begrijpen vanuit dat standpunt.
  - Probeer ouders te informeren over het risico van gespleten loyaliteit.
  - Ga serieus in op vragen van de niet-verzorgende ouder zonder daarbij de verzorgende ouder tekort te doen.
  - Zorg voor deskundigheid van docenten en mentoren.
  - Let op je grenzen en ken de sociale kaart om door te verwijzen.

ROUW EN VERLIES

VERSTOORDE ROUW

OVERLEVEN

Verlieservaring - Verliestrama

- Traumatisch deel - kwetsbare en pijnlijke stuk
- Overlevingsdeel - contact met de buitenwereld

Binnenkant en buitenkant

Wie mag er binnenkomen?

TRAINING VOOR JONGEREN

Werken aan de rouwtaken in groepsverband.

Taak 0	-Leren omgaan met verdriet en teleurstelling.	- Ontmoeten
Taak 1	-De realiteit van de scheiding ervaren.	- Erkennen
Taak 2	-Omgaan met warboel aan gevoelens.	- Herkennen
Taak 3	-Leren leven met de veranderingen en met je herinneringen.	- Verkennen
Taak 4	-Je hebt je eigen plek weer gevonden.	- Verbinden

Ongeveer 8 bijeenkomsten van 2 uur.

